

Evangelická teologická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, Katedra praktické teologie
Obor: Evangelická teologie

Posudek oponenta diplomové práce

Karel Müller: Kdo má oči k vidění, ať vidí. Možnost pastorace neslyšících v České republice

Téma, jímž se ve své diplomové práci rozhodl zabývat Karel Müller, je velmi zajímavé, aktuální a u nás dosud téměř neřešené. Zároveň je však neobyčejně náročné. A to nejen proto, že vyžaduje velmi dobré znalosti minimálně ze dvou oborů: z oblasti praktické teologie a z oblasti Deaf Studies. Odvaha pustit se do tak nelehkého úkolu je bezesporu sympatická.

Práce má logickou a účelnou strukturu. Zhruba 100 stran textu je rozčleněno do čtyř hlavních kapitol. V kapitole 1 *Není neslyšící jako Neslyšící* se autor snaží definovat osoby se sluchovým postižením a představit čtenářům tři různé pohledy na hluchotu. V následující kapitole 2 *Kultura Neslyšících* seznamuje čtenáře se specifickou „podmnožinu neslyšících“, tj. kulturní a jazykovou minoritou Neslyšících a s českým znakovým jazykem. Kapitola 3 *Křesťanská společenství a neslyšící* je zaměřena jednak na autorův terénní výzkum mapující několik křesťanských společenství, ve kterých se u nás scházejí členové kulturní a jazykové minority Neslyšících, a na překlady teologických textů do českého znakového jazyka, jednak na krátký namátkový exkurs do křesťanských společenství Neslyšících v USA, ve Velké Británii, v Německu a na Slovensku. Poslední kapitola 4 *Teologie postižení a Neslyšící* pak přibližuje čtenářům vybrané teologické pohledy na postižení a újeji na Neslyšící a hluchotu.

Bohužel musím konstatovat, že ve zpracování posuzované práce spatřuji jisté rezervy. Ačkoli má převážně kompilační charakter, vychází z poměrně omezeného počtu zdrojů (oceňuji ale, že se jedná i o zdroje zahraniční a o zdroje vydané nedávno). Navíc forma odkazování na zdroje neodpovídá odbornému úzu, často chybí odkazy na zdroje úplně. Některé publikace, na něž je v textu odkazováno, nejsou obsaženy v *Použité literatuře* a/nebo v *Elektronických zdrojích*. Text je doplněn 25 obrázky, ale chybí jejich seznam a nejsou u nich uvedeny zdroje, ani na ně není odkazováno v textu.

Za stěžejní považuji kap. 3 a 4. Jejich potenciál byl však podle mě mnohem větší. Domnívám, že se jej diplomantovi nepodařilo zcela využít z několika důvodů: (1) Obávám se, že byl zásadním způsobem limitován svými teoretickými znalostmi z oboru Deaf Studies, praktickými kompetencemi v českém znakovém jazyce a (ne)zapojením do komunity českých Neslyšících. (2) Jako velice podstatné dále shledávám, že informace jsou v práci spíše „kladeny za sebou“, nejsou uspořádány, propojeny a souvztažněny ani v rámci jednotlivých kapitol, ani napříč celým textem. Postrádám též jejich syntézu a interpretaci.

Práce není bohužel prosta ani pravopisných chyb, typografických prohřešků, překlepů, opakování či naopak vynechání slov. Porozumění stěžuje nekonzistentní používání termínů (např. menšina – minorita – komunita), formulační neobratnosti, nevhodná, nepřesná, místy až zavádějící vyjádření, ale i věcné chyby. Toto vše by zcela jistě bylo možné napravit při důkladnější a pečlivější závěrečné redakční práci.

Na závěr si dovoluji diplomantovi položit několik dotazů:

1. V Úvodu své práce uvádí (s. 9): „Věřím, že díky mé práci se mezi křesťany zvedne povědomí o problematice Neslyšících a jejich specifickému přístupu ke křesťanské víře.“ V Závěru pak dodává (s. 101): „Základním cílem mé diplomové práce bylo představit teologickou reflexi Neslyšících s ohledem na jejich kulturní a jazykové zvyklosti. [...] Dalším cílem mé práce bylo zmapovat křesťanská společenství, kde svoji víru prožívají neslyšící.“ Mohl by prosím diplomant se svou dnešní zkušeností (a) zhodnotit, jak se mu stanovené cíle podařilo naplnit, a (b) nastínit, v čem by dnes při psaní práce postupoval jinak (a jak a proč)?

2. Mohl by diplomant prosím vysvětlit, proč při psaní práce nespolečnicoval s žádným z „uznávaných členů“ komunity Neslyšících?
3. Mohl by diplomant prosím vysvětlit, proč se zaměřil pouze na členy jazykové a kulturní minority Neslyšících a zcela pominul ostatní osoby se sluchovým postižením?
4. Mohl by diplomant prosím vysvětlit, co chtěl zjistit dotazníkem, o kterém se zmiňuje v kap. 3.1?
5. Mohl by prosím diplomant rozvést *Závěr* své práce a nastínit své nápady na možnosti pastorační práce neslyšících v České republice?
6. Prosím, zda by mohl diplomant osvětlit následující citace ze své práce:
  - a. „Neslyšící byli za minulého režimu internováni v ústavní léčbě, a proto s nimi většinová populace nemohla přijít do styku.“ (s. 18)
  - b. „Jako první úkol si zadali zastánci ZJ, že ZJ je přirozený jazyk stejně jako jakákoliv jiná forma mluveného jazyka.“ (s. 32)
  - c. „Stačí se podívat do slovníků ZJ a tam člověk nalezne slova, která mají vlastní znak, ale nelze je odvodit z vizuálního popisu předmětů (různé vlastnosti, abstraktní výrazy apod.).“ (s. 35)
  - d. „Mezi neslyšícími se rozlišuje tykání a vykání.“ (s. 36)

Závěr: Diplomová práce Karla Müllera splňuje požadavky na diplomové práce kladené a doporučuji ji k obhajobě.

Známka: USPOKOJIVĚ

V Praze 10. 6. 2016

Andrea Hudáková